

ήσθάνθη πέπλον τινὰ ἀφαιρούμενον ἐκ τῶν ὄφθαλμῶν οῶν τὸ ἐκ δακρύων πλημμυροῦν ἀγγελόμορφον αὐτῷ τῆς, καὶ νέον φᾶς ἐμφανίζομενον εἰς αὐτήν.

— Μὲ ἀγαπᾶς λοιπόν; ἐψιθύρισεν αὐτη πλησιάζουσα δειλοῖς θήμασι τὸν πρήμην ἀδύματον.

— Σὺ δὲ, Μαργαρίτα; ἐπανέλαβεν οὗτος, ἀνεγεί-

πρόσωπον.

— Εἴγω!

Καὶ ἐρέθιθη εἰς τοὺς ἀνεῳγμένους αὐτοῦ θραχίονας,
(Ἐκ τοῦ γαλλ. ὑπὸ Α. Ι.)

Η ΑΡΜΑΜΑΕΑ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ.

Αἱ παρὰ τοῖς Ἕλλησι καὶ τοῖς Ρώμαιοις νεκροπομπαὶ τελεταὶ μετὰ πολλῆς ἐτελοῦντο μεγαλοπρέπειχες. εἰς τὸν Ἀρρέδανον, ἐγένετο τὸ 3 ἔτος τῆς 114 Ὁλυμπίαδος (324 π. Χ.).

Μεταξὺ τῶν ἀμαξῶν, αἵτινες συνώδευον τὰς ἐκφράσας, καὶ τῶν ὅποιων τὸ σχῆμα ἐπ' ἀπειρον ἐμεταβάλλετο, τὸ νεκρικὸν ἄρμα διεκρίνετο πρὸ πάντων διὰ τῆς ιδιαιτέρας του διασκευῆς καὶ τῶν ἀρχιτεκτονικῶν καλλωπισμάτων του. Άπο τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τὸ μαυρὸν χρῶμα ἔθεωρον γροῦμα τοῦ πένθους, καὶ τὸν ἀργυρὸν μετεχει: ξόντο διὰ τὰ κοσμήματα, τὰς παρυφὰς τῶν ἐπιβλημάτων καὶ διὰ τοὺς ἄλλους στολισμοὺς τῶν ἀμαξῶν καὶ τῶν ἵππων.

Η δὲ μεγαλοπρεπὴς ἀρμάμαξα, ἡ κομίσασα τὸν νεκρὸν τοῦ Μεγ. Ἀλεξανδρου, ἐπειδὴ ὑπῆρξε, κατὰ Διόδωρον τὸν Σικελιώτην, ἔργον ἀξιόλογον τῆς Ἀλε-

ξάνδρου δόξης, διότι ὅχι μόνον κατὰ τὴν δαπάνην διέφερεν, ὡς ὑπὸ πολλῶν ταλάντων κατασκευασθεῖσα, ἀλλὰ καὶ περιέδρος ὑπῆρξε διὰ τὴν θυμασίαν τέχνην της, δὲν εἶναι νομίζομεν ἀναξία περιγραφῆς, πρὸς τέρψιν τῶν ἀναγνωστῶν μας. Καὶ κατεσκευάσθη μὲν ὑπὸ τοῦ Ἱερωνύμου, ὅστις, κατὰ τὸν Ἀθηναῖον, περιεποιήσατο εἰς ἐαυτὸν δίκαιαν εὑκλεισιν· ἡ δὲ με-

καὶ πρῶτον μὲν κατεσκεύασαν θήκην ἐκ χρυσοῦ σφυρήλατον, ἔχουσαν τὸ αὐτὸ μέτρον τοῦ σώματος:

ταύτην δ' ἐνέπλησαν ἀρωμάτων, διὰ οἵδυναντο καὶ τὴν εὐωδίαν καὶ τὴν διάρκειαν νὰ παρέχωσιν εἰς αὐτό. Επάνω δὲ τῆς θήκης ἐπετίθετο καλυπτήρ χρυσοῦς, ἀρμόζων ἀκριβῶς εἰς τὴν ἀνωτάτην περιφέρειαν αὐτῆς. Εἰς τὴν περιφέρειαν δ' αὐτὴν ήτον ὑφασμά,

ἔχον τὸ γρῶμα τοῦ ἀνθοῦς τῆς ῥοιᾶς, διαπρεπές καὶ χρυσοποιίκιλτον, παρὰ τὸ ὅποιον ἔθεσαν τὰ ὅπλα τοῦ

ἀποιωσαντος, θέλογυτες τοιουτοτρόπως νὰ κάμωσιν διλην αὐτὴν τὴν εἰκόνα νὰ συνάδῃ μὲ τὰς προτέρας πράξεις.

Ολὸν αὐτὸ τὸ κιβώτιον ἐναπετέθη εἰς τὴν ὑπὸ τῆς παρούσης εἰκόνογραφίας παριστανομένην ἀρμάμαξαν.

Καὶ ἄνωθεν μὲν ἐπέκειτο θόλος ἐκ χρυσοῦ, ἔχων ὁροφὴν λιθοκόλλητρον, τῆς ὅποιας τὸ μὲν πλάτος ήτον ὅκτω πηχῶν, τὸ δὲ μῆκος δώδεκα. Εἰς δὲ τὸ ἄλλο μέρος τῆς ὁροφῆς, ὑπὸ τὴν ὑπωροφλαν δηλαδή, ὑπῆρχε, καθ' ὅλην τὴν ἔκτασίν της, θρόνος χρυσοῦς, τετάκομιδη τοῦ θαυματικοῦ σώματος, ἡ ἐπιφορτισθεῖσα τράγωνος κατὰ τὸ σχῆμα, ἔχων ἀναγλύπτους τραγ-

λάφων κέφιζας. Ἀπὸ τὰ στόματα δὲ τῶν ἴδαικῶν τοῖτα καὶ τὸ ὥραιον ἀνάστημα. Εἴαστος δὲ τούτων αὐτῶν ζώων ἐξηρτῶντο κρίκοι ἐκ χρυσοῦ, εἰς τοὺς ὅποις εἶχον κρεμάσει στέμμα πομπικὸν, ὡραιότερον διαπρεπές μὲν χρώματα παντοδαπά. Εἰς δὲ τὴν περισέρειαν τοῦ θόλου ὑπῆρχε θύτανος δικτυωτής, ἔχων εὐμεγέθεις κώδωνας διὰ ν' ἀναγγέλλεται μακρούθεν ἢ ἔλευσις τῆς ἀρματᾶς. Ἐπὶ ἑκάστης τῶν τεσσάρων γωνιῶν τοῦ θόλου ἵστατο χρυσῆς τροπικοφόρος Νίκη.

Εἴαστος τῶν κιόνων τοῦ χρυσοῦ περιστύλου, τοῦ στριῶντος τὸν θόλον, πρειτευλίσσετο ἐκ χρυσῆς ἀκάνθου σπειροειδῶς αναβαίνοντος μέχρι τοῦ ἴωνικοῦ κιονοκράνου του. Ἐντὸς δὲ τοῦ περιστύλου ὑπῆρχε δίκτυον ἐνὸς δακτύλου τὸ πάχος. Πλησίον τῆς εἰσόδου ὑπῆρχον λέοντες χρυσοῦ, παραφυλάττοντες.

Παραλλήλως δὲ τοῦ θόλου, καὶ ὑποκάτωθεν τοῦ περιστύλου, εἰς τὰ πλάγια τῆς καθέδρας τῆς ἀρματᾶς παρετέλεοντο ἀνάγλυπτοι εἰκόνες τέσσαρες.

Καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην παρέπατο γεγλυμμένον ἄρμα, ἐπὶ τοῦ ὄποιου ἐκάθητο ὁ Ἀλέξανδρος, κρατῶν διὰ τῆς χειρός του σκῆπτρον διαπρεπές. Πέριξ δὲ τοῦ βασιλέως μία ὑπῆρχε θεραπεία καθωπλισμένη ἐκ Μακεδόνων καὶ ἀλλή ἐκ Περσῶν μηλοφόρων (*), καὶ ἐπροπορεύοντο ὅλων τούτων ὄπλοφόροι.

Εἰς δὲ τὸν δευτέραν, τὴν ἐπὶ τὰ ὄπισθεν, παρίσταντο ὁ ἀκολουθοῦντες τὴν θεραπείαν ἐλέφαντες, κεκοσμημένοι πολεμικῶς, καὶ ἔχοντες ἀναβάτας, οἱ μὲν ἐμπρόσθιοι Ἰνδοὺς, οἱ δὲ ὄπισθεν Μακεδόνας, μὲ τὴν οἰκείαν αὐτῶν στολήν.

Η δὲ τρίτη εἰκὼν παρίστανεν Ἰλαχίππικοῦ, αἵτινες ἐμμιοῦντο τὰς εἰς τὰς παρατάξεις συναθροίσεις των.

Η δὲ τετάρτη παρίστανε ναῦς ἑτοίμους πρὸς ναυμαχίαν.

Εἰς τὴν παροῦσαν εἰκονογραφίαν. ἡ πρώτη καὶ ἡ τελευταία φαίνονται μόνον, ὡς ἐκ τῆς θέσεως τῆς ἀρματᾶς.

Ἐπάνωθεν τοῦ θόλου ὑπῆρχεν ἐστρωμένον ὑπαίθριον φοινικοθάρες ὑφασμα, καὶ εἰς τὸ μέσον τῆς κορυφῆς αὐτοῦ χρυσούς στέφανος ἐλαίας εὐμεγέθης. Ἐπὶ τούτου ὁ ἥλιος, ρίπτων τὰς ἀκτίνας του, ἔκαμψε τὴν λάμψιν του ἀποστέλλοντας καὶ σειομένην· ὥστε μακρόθεν τὸ φυνόμενον ὡμοίαζε μὲν ἀστραπήν.

Η δὲ καθέδρα ἐπὶ τῆς ὄποιας ὑψοῦτο τοῦ θόλου τὸ περίστυλον, εἶχε δύο ἀξόνας, πέριξ τῶν ὄποιων ἐκυλινδοῦντο τροχοὶ τέσσαρες Περσικῆς κατασκευῆς. Καὶ τὰ μὲν πέρατα τῶν ἀξόνων, τὰ ἐξέχοντα, ἦσαν ἐκ χρυσοῦ, καὶ παρίστανον λέοντος κεφαλὴν, κρατοῦσαν λόγγην εἰς τὸ στόμα· τὰ πλάγια δὲ καὶ αἱ κνημίδες τῶν τροχῶν αὐτῶν ἦσαν κατακεχρυσωμέναι· τὸ δὲ μέρος τοῦ προσπίπτον εἰς τὸ ἔδαφος ἦτο σιδηροῖν. Εἰχον πρὸς τούτοις φροντίσει ὥστε κατὰ τοὺς σεισμοὺς καὶ τοὺς ἀνωμάλους τόπους γὰρ ἦναι ἀσάλευτος ὁ θόλος.

Τέσσαρες ἦσαν οἱ ρύμοι (τιμώνια), καὶ εἰς ἔκαστον αὐτῶν εἶχον ζεῦξει τέσσαρας στίχους ζευγῶν, συγκειμένου ἑκάστου στοίχου ἐκ τεσσάρων ἡμιόνων. ὥστε ἀπαντεῖς οἱ σύροντες τὴν ἀρματᾶς ἡμίονοι, ἦσαν ἐξήκοντα καὶ τέσσαρες, ἔξαρτετοι ὅντες διὰ τὴν ῥωμαλαιό-

τηντα καὶ τὸ ὥραιον ἀνάστημα. Εἴαστος δὲ τούτων ἡτο στερχνωμένος μὲν χρυσωμένον στέφανον, καὶ παρέκαπτέραν τῶν σιαγόνων εἶχεν ἐξηρτημένον κώδωνα χρυσοῦν περὶ δὲ τοὺς τραχάλους των περιδέραια λιθοκόλλητα.

Η μὲν λοιπὸν ἀρμάταξη τοιαύτην κατασκευὴν εἶχε, πλὴν, διὰ τῆς ὄράτεως μᾶλλου, παρὰ διὰ τῆς ἀπαγγελίας, μεγαλοπρεπεστέρα φυινομένη, ἐπεσπάτο πολλοὺς θεωρούς, διὰ τῆς περιβόητου φάμης της. Ἐπειδὴ τὴν προαπαντοῦσαν πανθῆμειοι οἱ ἐξερχόμενοι ἐκ τῶν πόλεων, εἰς τὰς ὄποιας ἥθελον τὴν ὑπάγει, καὶ πάλιν τὴν προέπεμπον, μὴ χορταίνοντες ἀπὸ τὴν ἐκ τῆς θεωρίας τέρψιν. Προηγοῦντο δὲ καὶ παρηκολούθουν τὴν μεγαλοπρέπειαν αὐτὴν, ἐκτὸς τῶν στρατιωτῶν, καὶ πλῆθος ὄδοποιων καὶ τεχνιτῶν, ἔχοντες δηλ. ἔργον νάραφαιρώσι τὰ προστυχόντα καὶ νά ισάζωσι τὰ κοιλώματα τοῦ δρόμου της.

Καὶ ὁ μὲν Ἀρρήματος, σχεδὸν δύο ἔτη καταναλώσας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τούτων ὅλων, ἀπεκόμισε τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως ἐκ Βεβυλῶνος εἰς Αἴγυπτον. Ο δὲ Πτολεμαῖος, ἵνα τιμὴν τὸν Ἀλέξανδρον, προαπήντησεν αὐτὸν μέχρι τῆς Συρίας, ὅπου παραλαβὼν τὸ σῶμά του, τὰ μέγιστα τὸ περιεποιήθη. Καὶ ἔκρινε κακὸν νὰ μὴ τὸ φέρουν εἰς τὸ Αὔμωνα ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἀλλὰ νὰ τὸ ἀποθέσουν εἰς τὴν ὑπ' ἐκτισμένην πόλιν, τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἷτες ἡτο σχεδὸν ἡ ἐπιφανεστάτη πόλις τῆς Οἰκουμένης.

Κατεσκεύασε λοιπὸν τέμενος, τοῦ ὄποιου τὸ μέγεθος καὶ ἡ κατασκευὴ ἡρμοζὸν εἰς τὴν ὡραίαν δόξαν τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ἐντὸς δὲ τούτου τοῦ τεμένους ἐκήδευσεν αὐτὸν, καὶ μὲ θυσίας ἡρωϊκὰς καὶ ἀγώνας μεγαλοπρεπεῖς τὸν ἐτέμησεν.

Π. Η.

ΚΟΛΟΣΣΟΣ ΤΟΥ ΣΕΣΩΣΤΡΙΟΣ.

Ο τὸν Νεῖλον διαπλέων ἐμπροσθεν τοῦ παλαιοῦ Καΐρου, διέρχεται πολλὰ πλησίον τῆς νοτίου ἀκρας τῆς νήσου Ράουδᾶς, ἷνα οἱ Γάλλοι, κατὰ τὴν εἰς Αἴγυπτον κυριαρχίαν των, εἶχον ἐνώσει διὰ γεφύρας, μετὰ τοῦ παλαιοῦ Καΐρου. Η γέφυρα αὗτη, ἐξαφνισθεῖσα, δὲν ἀφρεσεν οὐδὲν ἄλλο ἔχνος, παρὰ τὴν θέσιν, ὅπου ἐκείτο ἡ πρώτη της ἀψίς, ἐπεριδομένη εἰς τὰ ἀρχαῖα κτιστὰ κατασκευάσματα τοῦ Νειλομέτρου. Ἐπὶ δὲ τῆς ἄλλης ὅχθος, εἶναι κτισμένη ἡ Γιάζη, πόλις ἀπέκουσα δύο λεύγας περίπου ἀπὸ τὰς Πυραμίδας, καὶ ἀποτελοῦσα τὸ ἀρκτικὸν μέρος τοῦ περιβόλου τῆς ἀρχαῖας Μέμφεως. Ή δὲ Σκεκάρα, ἡ τὸ νότον ἀπελούσα, εἶναι περίφημος διὰ τοὺς τάφους τῶν Μουμιῶν, καὶ δείχνει εἰς τοὺς μεταγενεστέρους τὴν Νειρόπολιν τῶν Μεμφιτῶν.

Ἀκολουθῶν δὲ διὰ ξηρᾶς τὴν κτιστὴν ὄδον, τὴν παρατεινομένην κατὰ τὸ μῆκος τοῦ ποταμοῦ, καὶ διερχομένην διὰ πολλῶν μικρῶν χωριδίων, ἀπὸ φοίνικας κατακρύτων, ἔρχεται εἰς τὸ χωρίον Βεδρεχέην. Προχωρῶν δὲ περιτέρω, παρατηρεῖ εὐθὺς, ὅτι πατεῖ μεγάλου ἀτετος ἀρχαῖον ἔδαφος, πλήρους ἀπὸ γρανίτης ἀκατέργαστους, καὶ θραύσματα κιόνων διασκορπι-

(*) Σωματορύλακες, ἔχοντες εἰς τὰς λόγγας των χρυσαφερώματα εἰς σχῆμα μήλων.